

Toename zzp'ers schaadt economie

Bron: FD – 30 januari 2012

Door Jerry Helmers

Nederland heeft veel zzp'ers, zelfstandigen zonder personeel. Maar zijn deze wel ondernemend genoeg? Gezien alle problemen die belangenbehartigers van zzp'ers keer op keer benoemen, blijkt dat minstens de helft géén ondernemende ambitie heeft.

Daar zit het afbreukrisico; hoe groter het aantal zzp'ers, des te catastrofaler dit is voor de economie en voor onze concurrentiepositie. We moeten daarom de hoeveelheid zzp'ers terugdringen; Nederland heeft er veel te veel.

Op dit moment stimuleert de overheid mensen om voor het ondernemerschap te kiezen. Zo kun je bijvoorbeeld als werkloze mét behoud van een WW-uitkering proberen of ondernemerschap bij je past. Merkwaardig; we duwen mensen het ondernemerschap in terwijl ze daar intrinsiek niet voor kiezen. Deze schijnbare stimuleringsmaatregel toont aan dat politiek én belangenbehartigers van zzp'ers naar binnen zijn gekeerd. Iets om ongerust over te zijn.

Als we namelijk de ambitie uitspreken dat Nederland meer innovatiekracht nodig heeft, dan moeten we niet op zoek naar nieuwe ondernemers. We moeten in plaats daarvan op zoek naar talent, vakmanschap en potentie. Juist ook in deze tijd, bij deze vervelende economische tegenwind, moeten we immers het beste uit de mensen zien te halen. Voor de één zal dit in de rol van ondernemer zijn, voor de ander is dit het werknemerschap.

Wát zijn de problemen van de niet-ondernemende zzp'ers? Het antwoord is simpel: ze weten niet wat ondernemerschap en zelfredzaamheid inhoudt. Zo zijn er zzp'ers die een jaar lang voor opdrachtgevers werken en accepteren- dat ze na die twaalf maanden nog steeds niet zijn uitbetaald.

Een beetje ondernemer weet toch dat hij na twee of drie maanden de stekker eruit moet trekken, of op z'n minst een betaalherinnering moet sturen. En weet dat een dergelijke klant dus helemaal geen klant is. Frappant: er zijn vakbonden die voor deze zzp'ers opkomen en tegelijkertijd stug beweren dat deze zelfstandigen toch ondernemers zijn.

Echter, de kritische vraag over wat ondernemerschap is, durven ze niet aan hun eigen achterban te stellen. Ze weten immers dondersgoed dat dan de grafrede over hun eigen organisatie wordt uitgesproken. Deze zzp-clubs zijn vooral met zichzelf bezig. Hoe groter hun club is, des te machtiger.

Maar ze dienen lef te tonen door de focus te leggen op de positie van Nederland als geheel. Niet op het geneuzel in de marge met de problemen van ondernemers die helemaal geen ondernemer willen zijn.

Ambitieuze ondernemers zijn namelijk ooit voor zichzelf begonnen omdat ze met hun producten en diensten de wereld willen verbeteren. Nu dwingen we mensen competenties te ontwikkelen waar ze niet om hebben gevraagd of die ze niet hebben. Daardoor worden ze afgeleid van die werkzaamheden waarin ze écht goed zijn.

Waarom bieden we deze zelfstandigen zonder personeel niet een soort Nationale Werknemers bv aan? Daar genieten deze mensen - op voorwaarden – sociale zekerheid voor de momenten dat er geen werk is. Maar het geeft hun wel de rust - noem het een beloning - om zich bezig te houden met hun vak. De sterke punten worden benut. Maar laten we hen vooral géén zzp'er of ondernemer noemen.

De mensen die wél kiezen voor ondernemerschap en zelfredzaamheid moeten we vertellen wat dat inhoudt. Zo iets als: let op, als je geen werk hebt, heb je ook geen inkomen. Intrinsiek gemotiveerde ondernemers zullen zich niet laten weerhouden. Zij weten namelijk dat dit het best bij hen past en dat ze zó de beste prestaties kunnen leveren.

Want dat is waar het om gaat. Nederland is niet gebaat bij visieloze ZZP-belangenbehartiging. Het versterken van onze economie en concurrentiepositie dient de prioriteit te hebben. Ondernemerschap is daarom niet de ultieme smeeroil van onze samenleving; dat is het effectief benutten van alle potentie die er is.

#

Jerry Helmers is voorzitter van ZZP Netwerk Nederland en oprichter van het ministerie van Ondernemerschap.